

Totalförsvars- rapporten 2024

Näringslivets syn på totalförsvaret
En rapport från Combitech och Demoskop

Om Totalförvarsrapporten

För andra året i rad har Combitech undersökt hur beslutsfattare i näringslivet ser på företagets roll i totalförsvaret, samt vilken beredskap som finns i näringslivet idag.

Trots det stora fokuset på totalförvarsfrågor i samhällsdebatten under det senaste året så visar vår rapport att näringslivet fortfarande saknar information, beredskap och förståelse för företagets avgörande roll i totalförsvaret. Skillnaderna jämfört med 2023 års rapport är marginella, vilket visar att uppbyggnaden av totalförsvaret och näringslivets roll i detta går för långsamt.

Rapporten har genomförts av Demoskop på uppdrag av Combitech.

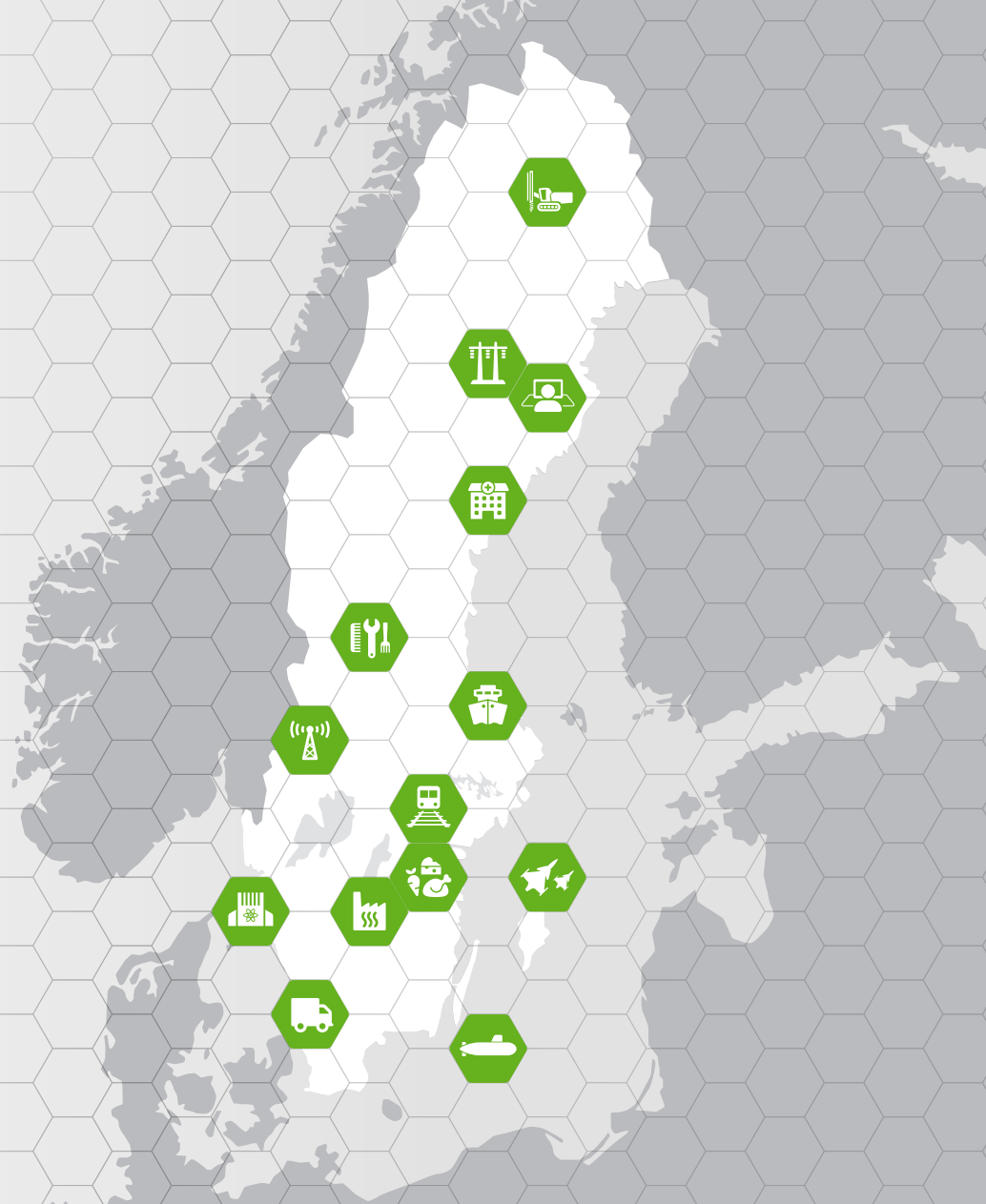
Resultaten i korthet

- 2 av 3 beslutsfattare i näringslivet upplever en otydlighet från regering och myndigheter om hur näringslivet kan bidra till totalförsvaret.
- Endast 13 procent av Sveriges företag uppger att de idag har beredskap för att klara en påfrestning i samhället.
- Färre än hälften av näringslivets beslutsfattare, 45 procent, uppger att deras verksamhet har en viktig roll i totalförsvaret.
- 53 procent av näringslivets beslutsfattare uppger att de inte har tagit del av information om beredskap för företag. Bland de som har tagit del av information om beredskap för företag utgör media (19%) och MSB (21%) de viktigaste källorna till information.
- 74 procent av näringslivets beslutsfattare vill dock lära sig mer om beredskap och hur verksamheten de arbetar i kan bidra till ett robust och säkert samhälle.
- Det finns visst insikt om påtagliga beredskapsfrågor, såsom cybersäkerhet, men endast ett fåtal har gjort beredskapsplaner. Näringslivet vill helt enkelt bidra – men vet inte hur, eller vilken deras roll är.

Ett delaktigt näringsliv bygger motståndskraft

- Näringslivets förståelse för och delaktighet i totalförsvaret är avgörande för ett lands beredskap och den gemensamma motståndskraften.
- Näringslivet spelar idag en helt avgörande roll i totalförsvaret då många samhällsviktiga funktioner drivs eller möjliggörs av privata företag. Trots det visar denna rapport att privata företags skyldigheter och åtaganden är otydliga och beredskapen är begränsad.
- Nato-medlemskapet ökar kraven på försörjningssäkerhet, leveranser och beredskap vid kris eller krig.
- Trots ett stort fokus på totalförsvaret under det senaste året visar vår undersökning att näringslivet halkar efter – utvecklingen går alldeles för långsamt.

Om rapporten

Antal respondenter,
webbintervjuer

531

Undersökningsperiod
7-17 mars 2024

Kön

18%

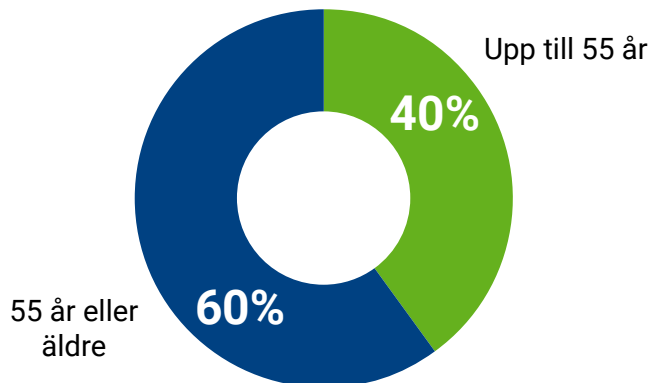
Kvinnor

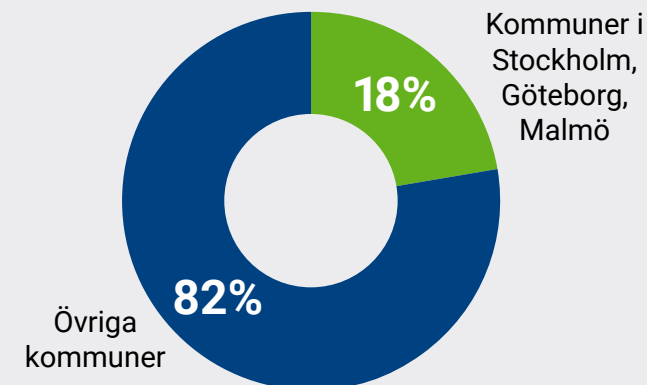
82%

Män

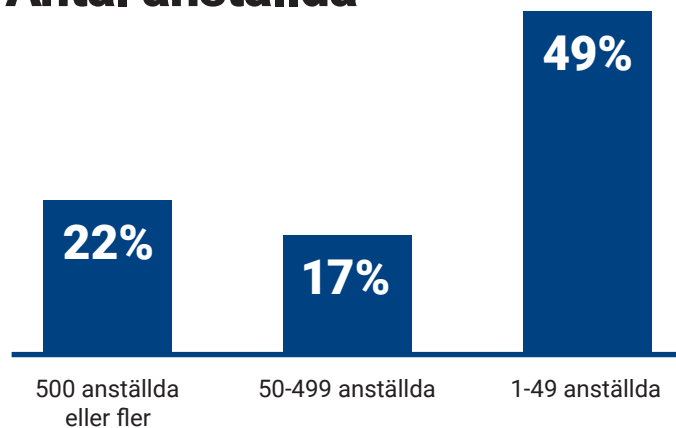
Ålder

Urbanisering

Antal anställda

Branscher

10%

Industriell tillverkning
Konstruktion
Hantverk

14%

Arkitektur/
byggnadskonstruktion
Bygg/anläggning
Fastighet
Installation/drift/underhåll

23%

Försäljning/inköp
Marknadsföring
Administration/ekonomi
Bank/finans/försäkring

18%

Naturvetenskap
Teknik
Data/IT

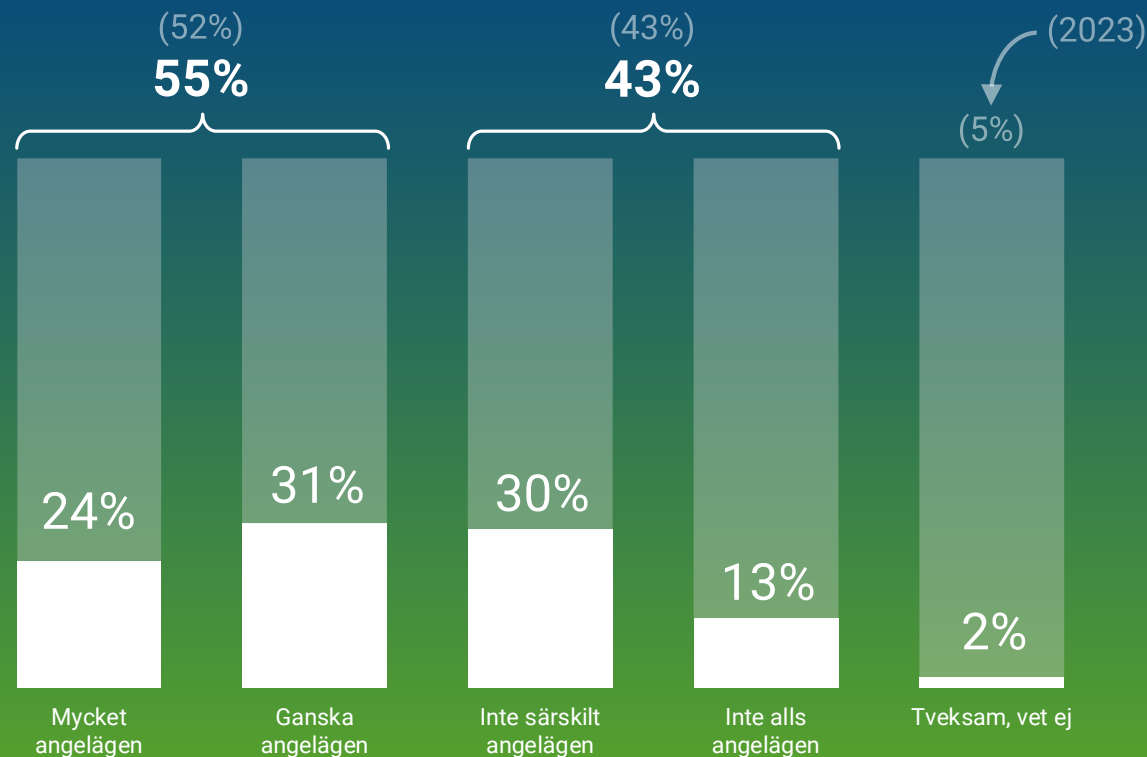

35%

Övriga

Majoriteten av beslutsfattare i näringslivet anser fortfarande att totalförsvaret är en angelägen fråga för dem i deras yrkesroll

- Drygt hälften av beslutsfattare upplever i mycket eller ganska stor utsträckning att frågan om totalförsvaret är angelägen i deras yrkesroller.
- Särskilt angelägen upplevs frågan bland beslutsfattare äldre än 55 år och bland företag med över 500 anställda. Andelen som upplever att frågan är angelägen har ökat med tre procentenheter sedan 2023.
- Andelen beslutsfattare som inte tycker att den här frågan är särskilt angelägen ligger kvar på samma nivåer som föregående år. Andelen tveksamma respondenter har halverats sedan 2023.
- Den upplevda angelägenheten i frågan om totalförsvaret är betydligt högre bland beslutsfattare som också anser att företaget de företräder har en viktig roll i totalförsvaret.

Tre av fyra vill lära sig mer om beredskap

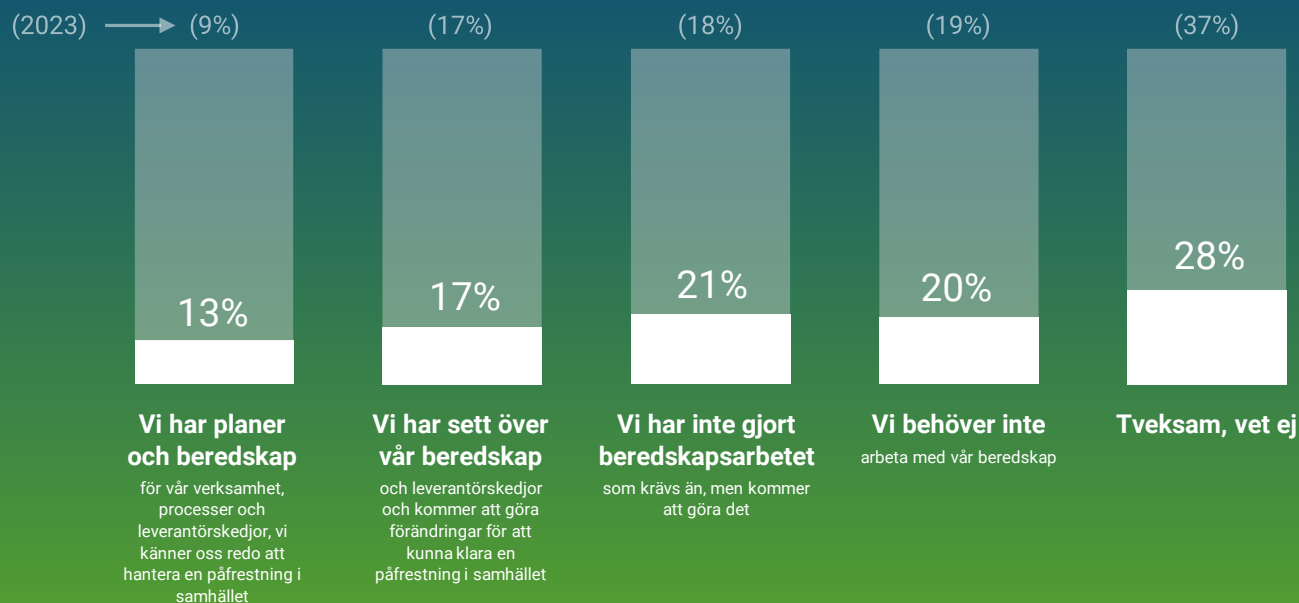
- Tre av fyra beslutsfattare (74 procent) instämmer i att de vill öka sin kunskap om beredskap och stärkt motståndskraft, vilket är en ökning med fyra procentenheter jämfört med 2023.
- Samtidigt är det fortsatt betydande andelar av beslutsfattare i näringslivet som inte instämmer alls i att företag har en viktig roll i totalförsvaret, och majoriteten saknar tydlighet från regering och myndigheter gällande frågor kopplade till beredskap.

■ Instämmer helt ■ Instämmer något ■ Instämmer inte alls ■ Tveksam, vet ej

Fler än tidigare har den beredskap som skulle krävas i händelse av en påfrestning i samhället

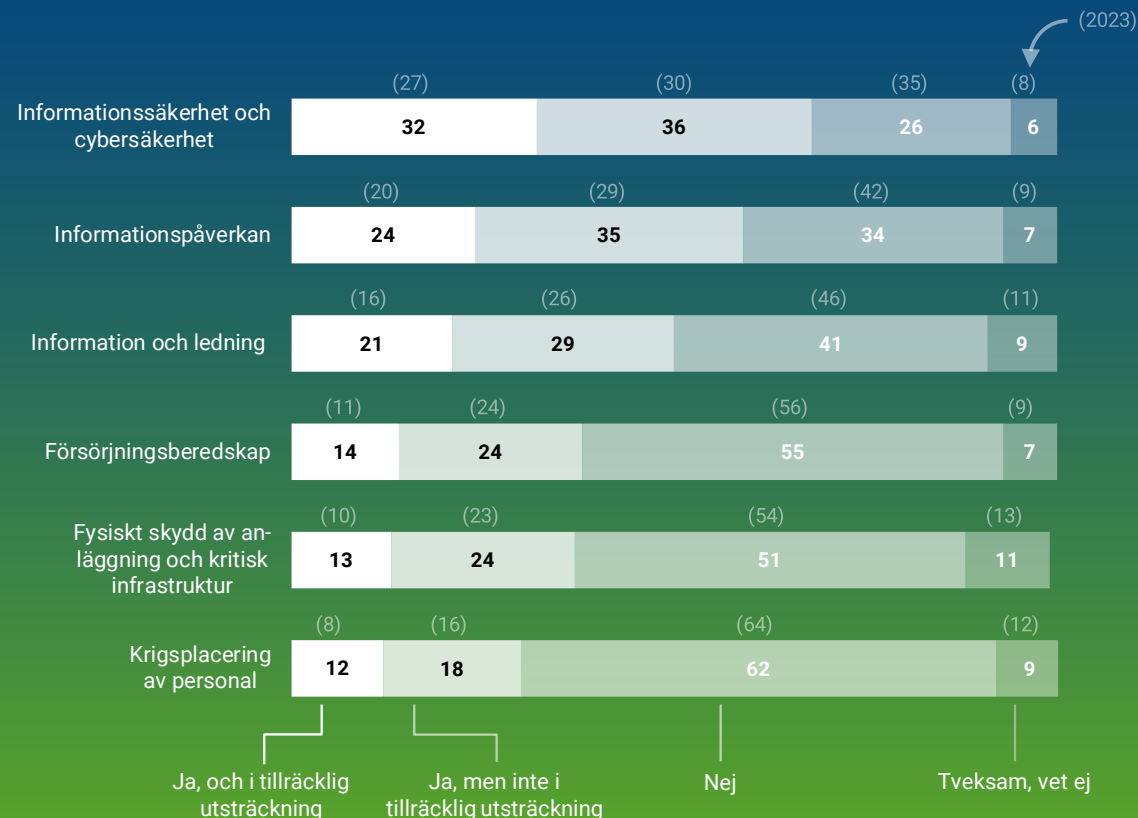
- Resultatet visar att andelen beslutsfattare i näringslivet som har planer och beredskap för sin verksamhet har ökat något – men endast 13 procent uppger det finns planer och beredskap idag.
- Sammantaget har de som har eller kommer att se över sin beredskap ökat till drygt 50 procent.
- Fler än var femte beslutsfattare uppger att de inte har genomfört det beredskapsarbete som krävs än, men att de kommer att göra det. Andelen som uppger detta har ökat något jämfört med 2023.
- Beslutsfattare som arbetar i företag och organisationer med fler än 500 anställda uppger i något högre grad att de har planer och beredskap. Det gör också företag inom branscherna naturvetenskap, teknik, data och IT.
- En tredjedel av beslutsfattarna inom mindre företag anser att de inte behöver arbeta med sin beredskap.

Informationssäkerhet och cybersäkerhet är de beredskapsfrågor som diskuteras i högst grad

Beredskapsfrågorna diskuteras i alla kategorier och har ökat markant för alla områden utom krigsplacering av personal. Knappt en tredjedel tycker trots detta att beredskap diskuteras tillräckligt i någon kategori.

- Informationssäkerhet och cybersäkerhet är, likt 2023 års resultat, den beredskapsfråga som diskuteras i högst grad bland beslutsfattare inom näringslivet.
- Andelen som uppger att de diskuterar informationssäkerhet och cybersäkerhet i sitt arbete har ökat med 11 procentenheter. 32 procent uppger att de diskuterar frågan om cybersäkerhet i tillräcklig utsträckning, medan 36 procent uppger att frågan diskuteras, men inte tillräckligt mycket.
- Informationspåverkan samt information och ledning är fortsatt frågor som diskuteras i relativt hög grad. Andelen som uppger att de diskuterar frågor kopplade till informationspåverkan har ökat med 10 procentenheter jämfört med föregående år.
- Därtill uppger majoriteten att försörjningsberedskap, fysiskt skydd av anläggning och kritisk infrastruktur samt krigsplacering av personal inte diskuteras alls på deras företag.
- Sammanfattningsvis är det knappt en tredjedel som tycker att beredskap diskuteras tillräckligt på företaget – oavsett kategori.

Vad innebär totalförvarsberedskap för ditt företag och för näringslivet i stort?

Några röster från rapporten:

”Jag arbetar inom en liten organisation och mitt företag är hyggligt rustade. För näringslivet i stort bedömer jag att större bolag och framför allt deras kundkrets är sårbara.”

”Våra tjänster levereras via internet och vi arbetar ständigt med frågan, hur säkrar vi upp våra servrar för hot utifrån och att vi har både redundans samt backuper för att säkerställa drift. Om alla våra tekniker däremot tas ut i försvarstjänst blir det en situation där vi inte kan säkerställa våra tjänster till slutkund.”

”Vi jobbar med myndigheter och offentlig sektor och hjälper dem skydda och bevara sin information som de lagt ut publikt online.”

”Då jag jobbar på ett apotek borde vi ha en beredskap för vad som kan komma att hända och hur vi ska agera om något sker.”

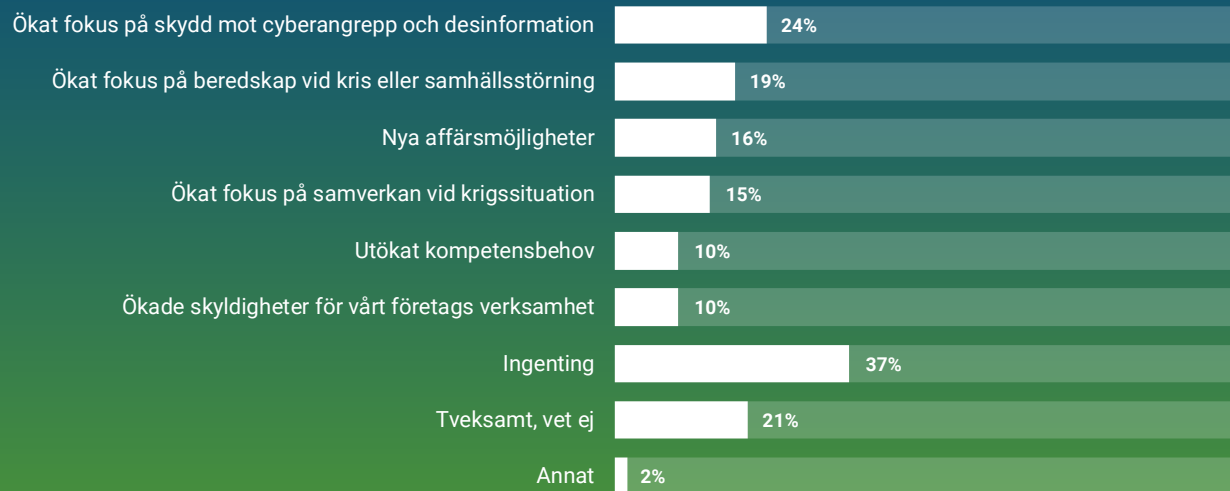
”Mitt företag bygger infrastruktur i form av fiberanslutningar till företag och villor därav är beredskapen otroligt mycket på tapeten i dagsläget för att dels skydda vår infrastruktur och även skydda mot cyberattacker och desinformation.”

”Vi levererar ibland system och komponenter till försvarsanknuten industri. Vi behöver framförallt tänka till vad gäller varifrån vi sourcar komponenter.”

”Jag arbetar i ett ledande vårdföretag, där ledningen och vi andra gemensamt diskuterar eventuella störningar frekvent. Själv ser jag största risken gällande material- och läkemedelsförsörjning då mycket av dessa nödvändigheter, i en krissituation, inte tillverkas i Sverige eller, i tillräcklig mängd finns att tillgå från beredskapslager.”

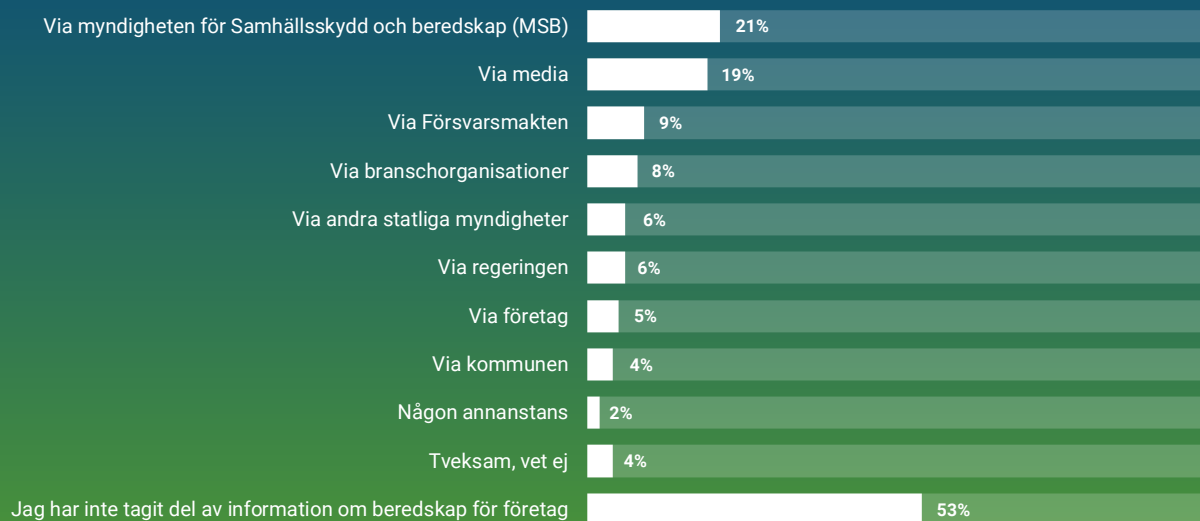
Vad kommer Nato-inträdet innebära för det företag där du arbetar det närmsta året?

- Vid frågan om vad beslutsfattare i näringslivet tror att Nato-medlemskapet kommer att innebära för deras företag under detta år uppger störst andel att det inte kommer att innebära någonting – 37 procent.
- Bland de som tror att Nato-medlemskapet kommer att innebära en förändring för deras företag handlar det främst om ökat fokus på skydd mot cyberangrepp och desinformation samt ökat fokus på beredskap vid kris eller samhällsstörning.
- Drygt var femte beslutsfattare uppger att de är tveksamma till, eller inte vet, vad Nato-medlemskapet kommer att innebära för deras företag.
- Vid en jämförelse mellan branscherna framgår det att fler företag inom bank, finans, marknadsföring och försäljning, liksom företag inom teknik-, data- och IT-branscherna tror att Nato-medlemskapet kommer att leda till ökat fokus på skydd mot cyberangrepp och desinformation.

Majoriteten har inte tagit del av information om beredskap för företag

- Majoriteten av beslutsfattarna uppger att de inte har tagit del av någon information om beredskap för företag, 53 procent.
- Bland de som uppger att de har tagit del av information är det främst via MSB samt media.
- Fler i åldersgruppen 55 år eller yngre uppger att de inte tagit del av någon information för företag, jämfört med den äldre ålderskategorin.
- Därtill är andelen respondenter som tagit del av information från MSB större bland de som också instämmer i att deras företag har en viktig roll i totalförsvaret.
- Resultatet visar därmed att det finns en stor utmaning i att nå ut med relevant information från myndigheter till företag – särskilt till de som idag inte anser att deras företag har en viktig roll i totalförsvaret, eller inte anser att företag har en roll att spela i totalförsvaret överhuvudtaget.

Information som beslutsfattare efterfrågar

Några röster från rapporten:

”Vi behöver bättre beredskap. Infor måste komma från myndigheter om vad vi behöver göra för att få en bättre beredskap. Direkt kommunikation tror jag på som är anpassad efter vår bransch.”

”Vore bra om ledningen tog fram beredskapsplaner och informerade om detta nedåt i leden. I den dagliga verksamheten så arbetar vi ständigt med hot från cybervärlden, så där är vi bra förberedda. När det gäller fysiska hot, exempelvis en invasion/luftattack eller liknande, så finns det ingen information att tillgå om vad vi skall göra och vem som har ansvaret för att säkerställa drift m.m.”

”Att MSB tar tag i vad som förväntas av små och medelstora företag och vad man kan få hjälp med, ekonomiskt och rådgivning t.ex.”

”Allmänna råd till oss medborgare om hur vi bäst agerar vid kris eller krig. Specifika råd från företaget om vad som gäller vid kris eller krig.”

Bristande tydlighet och låg relevans

2023: 24%

Upplever en tydlighet från regering och myndigheter

om hur de kan bidra till totalförsvaret

2023: 38%

Anser att företag har en viktig roll i totalförsvaret

Sammanfattande resultat

53%

Har inte tagit del av information om beredskap för företag

74%

Vill lära sig mer om beredskap

55%

Tycker att totalförsvaret är en angelägen fråga

39%

Upplever att företagets ledning inte känner till verksamhetens ansvar vid en påfrestning

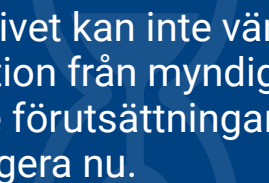

45%

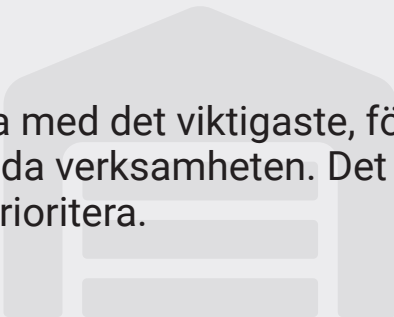
Upplever attverksamheten har en viktig roll i totalförsvaret

Våra rekommendationer

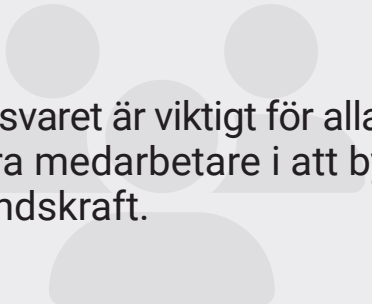
1 Näringslivet kan inte vänta på information från myndigheter eller tydligare förutsättningar. Företagen måste agera nu.

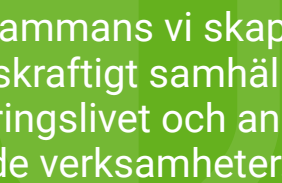
2 Börja med det viktigaste, för att skydda verksamheten. Det är viktigt att prioritera.

3 Totalförsvaret är viktigt för alla företag. Involvera medarbetare i att bygga motståndskraft.

4 Det är tillsammans vi skapar ett motståndskraftigt samhälle. Offentlig sektor, näringslivet och andra samhälls-engagerade verksamheter.

COMBITECH

Vi på Combitech accelererar utvecklingen av ett smartare, mer hållbart och mer motståndskraftigt samhälle. Genom att kombinera vår solida erfarenhet och kunskap från försvars- och industrisektorn säkerställer vi att verksamheter, samhällen och vårt totalförsvaret står stadiga inför framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi är en nordisk tech-, konsult- och lösningspartner som utgörs av 2300 passionerade experter som tillsammans med våra kunder arbetar med att utmana teknikens gränser för att göra skillnad.

Kontakta oss

Ulrica Matsers

Kommunikations- och marknadschef

Telefon: 073-446 00 70

E-post: ulrica.matsers@combitech.com

Anna Sigurdsson Schedin

Kommunikationsstrateg

Telefon: 0734-18 52 03

E-post: anna.sigurdssonschedin@combitech.com